

14

PROSTOR, OKOLIŠ I NASLIJEĐE

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnog naslijeđa

Oblast	Prostor, okoliš i naslijeđe
Status	Prijedlog, prije skupštinske procedure
Lista	Željko Komšić – Za građansku državu – DF/GS
Izbori	Opći izbori 04.10.2026. · izborna jedinica 201

Predlagači

- 22 Ibrahim Veladžić
- 14 Amir Tahić

broj22.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
UNSKO-SANSKI KANTON

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

Na osnovu člana 11. tačka n) Ustava Unsko-sanskog kantona – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04), Skupština Unsko-sanskog kantona, na sjednici održanoj _____ 2026. godine, donosi

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNOG
NASLIJEĐA

Član 1.

U Zakonu o zaštiti kulturnog naslijeđa, donesenom 24. maja 2004. godine (akt Skupštine broj: 01-1-199/04), dodaju se novi članovi koji glase:

„Član A.

(Obuhvat hitne zaštite)

(1) Odredbe o hitnoj zaštiti primjenjuju se na graditeljsko, arheološko, memorijalno i sepulkralno naslijeđe na području Kantona, uključujući historijska mezarja, nišane, spomen-ploče i druga obilježja, bez obzira na vjerski ili svjetovni karakter, ako uživaju zaštitu po ovom zakonu ili po propisu o nacionalnim spomenicima.

(2) Za dobro proglašeno nacionalnim spomenikom Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine Kanton i Zavod postupa u okviru odluke Komisije i ne smiju odrediti mjeru koja je s njom u suprotnosti.

(3) Hitna mjera ne zamjenjuje konzervatorski projekat cjelovite obnove.

„Član B.

(Operativna lista najugroženijih dobara)

(1) Zavod vodi operativnu listu dobara kojima prijeti neposredna šteta zbog urušavanja, vlage, erozije, vegetacije, neovlaštenog zahvata ili nedostatka osnovnog održavanja.

(2) Lista se ažurira najmanje dva puta godišnje. Za svaku stavku stoje: naziv i lokacija, vrsta naslijeđa, vlasnik ili upravljač ako je poznat, stručna procjena rizika, predložena hitna mjera i okvirni predmjer.

(3) Lista se dostavlja Ministarstvu i objavljuje zbirno. Tačna lokacija dobara izloženih krađi ili oštećenju može se iskazati smanjeno, ako Zavod to obrazloži.

„Član C.

(Rok za odlučivanje o hitnoj mjeri)

(1) Kad Zavod utvrdi neposrednu ugroženost, u 15 dana predlaže hitnu mjeru: dokumentovanje stanja, privremenu zaštitu, podupiranje, pokrivanje, uklanjanje vegetacije koja ruši konstrukciju ili zabranu zahvata.

(2) Ministarstvo odlučuje u 15 dana od prijema urednog prijedloga. Čutanje se ne smije tumačiti kao odobrenje zahvata koji šteti dobru.

(3) Inspekcija nalaže vlasniku, odnosno upravljaču, izvršenje mjere u roku koji Zavod predloži. Ako vlasnik nije poznat ili ne postupi, mjeru izvršava Zavod ili jedinica lokalne samouprave iz programa iz člana D.

„Član D.

(Program intervencija)

(1) U budžetu Kantona iskazuje se poseban program hitnih interventnih radova na dobrima s liste. Iznos utvrđuje Skupština. Bez stavke program se te godine ne izvršava iznad raspoloživog.

(2) Sredstva se dijele prema predmjeru Zavoda, ne po jednakom iznosu po općini. Prvo idu dobra kojima prijeti gubitak konstrukcije ili čitljivosti natpisa, zatim ostala s liste.

(3) Radovi se izvode po konzervatorskim uslovima Zavoda. Fotografsko i opisno stanje prije i poslije rada obavezno je.

(4) Program ne finansira kompletnu rekonstrukciju ni novu namjenu objekta.

„Član E.

(Obaveze)

(1) Vlasnik i upravljač dužni su omogućiti uvid Zavodu i inspekciji i izvršiti naloženu hitnu mjeru u okviru svojih mogućnosti. Ako ne mogu, dužni su to odmah prijaviti Zavodu.

(2) Zavod predlaže listu, predmjer i uslove. Ministarstvo odlučuje o programu i nadzire utrošak. Inspekcija nalaže i kontrolira izvršenje.

(3) Jedinica lokalne samouprave dostavlja podatke o dobrima na svom području i, u okviru odluke, učestvuje u izvršenju mjere kad vlasnik ne postupi.

(4) Trošak koji je Kanton unaprijed platio može se potraživati od vlasnika koji je namjerno ili grubom nepažnjom doveo dobro u stanje hitne ugroženosti, u postupku koji ne smije ugroziti samo dobro.“

Član 2.

(1) U roku od tri mjeseca Zavod utvrđuje listu neposredno ugroženih lokaliteta.

(2) U roku od šest mjeseci izvode se prve preventivne intervencije za koje postoji predmjer i novac.

(3) U roku od dvanaest mjeseci Zavod izvještava o dokumentiranoj stabilizaciji odabranih dobara.

(4) Ministar u roku od 90 dana utvrđuje obrazac liste i predmjera.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“.

PREDLAGAČ ZAKONA:
☺☺ Veladžić Ibrahim
PREDLAGAČ ZAKONA:
☺ Tahić Amir

OBRAZLOŽENJE

I. Pravni osnov

Mijenja se Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa iz 2004. Zavod već postoji. Nacionalni spomenici ostaju pod Komisijom za očuvanje nacionalnih spomenika BiH. Dopune uređuju hitnu intervenciju, ne novu kategorizaciju.

II. Problem

Plan Zavoda za 2026. ističe nedostatak sredstava i fazni rad. Dokumentovanje i obnova čekaju puni projekat dok se dobro ruši. Mezarja i nišani često nisu na istoj listi kao građevine.

III. Rješenje

Lista najugroženijih. Rok 15 + 15 dana. Poseban program u budžetu. Predmjer, ne jednaka podjela po općinama. Stabilizacija, ne kompletna obnova.

IV. Rokovi

90 dana: obrazac. Tri mjeseca: lista. Šest mjeseci: prve mjere. Dvanaest mjeseci: dokumentirana stabilizacija odabranih dobara.